

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 70.173/3
van 17 september 2021

avis 70.173/3
du 17 septembre 2021

over

sur

een ontwerp van besluit van de Minister van Volksgezondheid 'tot wijziging van het ministerieel besluit van 21 december 2020 tot vastlegging van de forfaitaire tegemoetkomingen zoals voorzien in artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit van 30 oktober 2020 tot vaststelling van de nadere regels voor de toekenning van een uitzonderlijke federale financiële tegemoetkoming aan de ziekenhuizen in het kader van de coronavirus COVID-19 epidemie, voor wat betreft de algemene ziekenhuizen'

un projet d'arrêté du Ministre de la Santé publique 'modifiant l'arrêté ministériel du 21 décembre 2020 fixant les interventions forfaitaires visées à l'article 3, § 1er, de l'arrêté royal du 30 octobre 2020 fixant les modalités d'octroi d'une intervention financière fédérale exceptionnelle aux hôpitaux dans le cadre de l'épidémie de coronavirus COVID-19, en ce qui concerne les hôpitaux généraux'

Op 13 september 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Volksgezondheid verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een ontwerp van ministerieel besluit 'tot wijziging van het ministerieel besluit van 21 december 2020 tot vastlegging van de forfaitaire tegemoetkomingen zoals voorzien in artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit van 30 oktober 2020 tot vaststelling van de nadere regels voor de toekenning van een uitzonderlijke federale financiële tegemoetkoming aan de ziekenhuizen in het kader van de coronavirus COVID-19 epidemie, voor wat betreft de algemene ziekenhuizen'.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 16 september 2021. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Arne CARTON, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 17 september 2021.

*

Le 13 septembre 2021, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre de la Santé publique à communiquer un avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un projet d'arrêté ministériel 'modifiant l'arrêté ministériel du 21 décembre 2020 fixant les interventions forfaitaires visées à l'article 3, § 1er, de l'arrêté royal du 30 octobre 2020 fixant les modalités d'octroi d'une intervention financière fédérale exceptionnelle aux hôpitaux dans le cadre de l'épidémie de coronavirus COVID-19, en ce qui concerne les hôpitaux généraux'.

Le projet a été examiné par la troisième chambre le 16 septembre 2021. La chambre était composée de Wilfried VAN VAERENBERGH, président de chambre, Jeroen VAN NIEUWENHOVE et Koen MUYLLE, conseillers d'État, et Annemie GOOSSENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Arne CARTON, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 17 septembre 2021.

*

ONTVANKELIJKHEID VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd als volgt:

“Het verzoek om spoedbehandeling is gemotiveerd door de omstandigheid dat in het kader van de rechtszekerheid de ziekenhuizen zo snel mogelijk een duidelijk beeld dienen te krijgen met betrekking tot hun rechten voor de jaren 2020 en 2021 op de voorschotten en eventueel bijkomende middelen.”

2. De aangehaalde motivering bevat geen pertinente en voldoende concrete gegevens die het aannemelijk maken dat de ontworpen regeling dermate spoedeisend is dat noodzakelijkerwijze een beroep moet worden gedaan op een aanvraag om een advies binnen vijf werkdagen. Inzonderheid blijkt niet waarom, op het ogenblik van de adviesaanvraag, niet kon worden volstaan met een aanvraag om een advies binnen dertig kalenderdagen, zijnde de kortste termijn waarvoor geen voorwaarde inzake spoedeisendheid geldt.

De adviesaanvrager is van oordeel dat ter wille van de rechtszekerheid de ziekenhuizen zo snel mogelijk een duidelijk zicht moeten krijgen op de voorschotten en de bijkomende middelen die ze voor de jaren 2020 en 2021 ontvangen. De wenselijkheid van een snelle behandeling van de adviesaanvraag, geuit door de adviesaanvrager, volstaat op zich echter niet als motivering van de spoedeisendheid. De spoedeisendheid zou enkel kunnen worden aanvaard indien aannemelijk wordt gemaakt dat zonder een spoedadvies, het uitblijven van de ontworpen regeling ernstige gevolgen heeft voor de betrokken ziekenhuizen.

Daar komt nog bij dat aan het te nemen besluit, overeenkomstig artikel 5 ervan, terugwerkende kracht wordt verleend tot 31 december 2020, zijnde de datum van inwerkingtreding van het te wijzigen ministerieel besluit van 21 december 2020 ‘tot vastlegging van de forfaitaire tegemoetkomingen zoals voorzien in artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit van 30 oktober 2020 tot vaststelling van de nadere regels voor de toekenning van een uitzonderlijke federale financiële tegemoetkoming aan de ziekenhuizen in het kader van de coronavirus COVID-19 epidemie, voor wat betreft de algemene ziekenhuizen’. In die omstandigheden is des te meer vereist dat in de motivering van de spoedeisendheid wordt uiteengezet waarom, ondanks die terugwerkende kracht van meer dan acht maanden, een adviesaanvraag binnen dertig kalenderdagen ernstige gevolgen heeft voor de betrokken ziekenhuizen.

De motivering bevat echter geen enkele concrete aanwijzing dat dit het geval is. De loutere verwijzing naar de rechtszekerheid volstaat daarvoor alleszins niet.

3. De omstandigheid dat advies 68.457/3 van 17 december 2020 over het ontwerp dat heeft geleid tot het ministerieel besluit van 21 december 2020, werd gevraagd en gegeven binnen vijf werkdagen, doet geen afbreuk aan deze vaststelling. In de motivering van de spoedeisendheid werd toentertijd immers verwezen naar de gevolgen voor de ziekenhuizen van de “uitzonderlijke stijging van het aantal opnames ten gevolge van de coronavirus COVID-19 epidemie”. Nog los van het gegeven dat daar in de motivering van de spoedeisendheid van de huidige adviesaanvraag niet naar wordt verwezen, liggen dergelijke omstandigheden thans ook niet voor.¹

4. Uit wat voorafgaat volgt dat de adviesaanvraag niet ontvankelijk is.

*

¹ Zie de cijfers van Sciensano, waaruit blijkt dat op de datum van de ontvangst van de toenmalige adviesaanvraag (10 december 2020) er 2.961 COVID-19-hospitalisaties waren, terwijl er op de datum van de ontvangst van de huidige adviesaanvraag (13 september 2021) 681 COVID-19-hospitalisaties zijn (<https://datastudio.google.com/embed/u/0/reporting/c14a5cfc-cab7-4812-848c-0369173148ab/page/uTSKB>).

RECEVABILITÉ DE LA DEMANDE D'AVIS

1. Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée comme suit :

« Het verzoek om spoedbehandeling is gemotiveerd door de omstandigheid dat in het kader van de rechtszekerheid de ziekenhuizen zo snel mogelijk een duidelijk beeld dienen te krijgen met betrekking tot hun rechten voor de jaren 2020 en 2021 op de voorschotten en eventueel bijkomende middelen ».

2. La motivation invoquée ne comporte pas d'éléments pertinents et suffisamment concrets susceptibles de faire admettre que les dispositions en projet sont à ce point urgentes qu'il faille nécessairement recourir à une demande d'avis dans les cinq jours ouvrables. Il n'apparaît pas, notamment, pourquoi, au moment de la demande d'avis, une demande d'avis dans les trente jours civils, à savoir le délai le plus court qui n'est lié à aucune condition en matière d'urgence, ne pouvait suffire.

Le demandeur d'avis estime que dans un souci de sécurité juridique, les hôpitaux doivent obtenir dans les meilleurs délais une image claire des avances et des moyens supplémentaires qu'ils reçoivent pour les années 2020 et 2021. L'opportunité d'un traitement rapide de la demande d'avis, exprimée par le demandeur d'avis, ne suffit toutefois pas, à elle seule, à justifier l'urgence. L'urgence ne pourrait être admise que s'il est démontré que sans un avis urgent, l'absence des dispositions en projet aurait de graves conséquences pour les hôpitaux concernés.

En outre, conformément à son article 5, l'arrêté envisagé rétroagit au 31 décembre 2020, à savoir la date d'entrée en vigueur de l'arrêté ministériel du 21 décembre 2020 'fixant les interventions forfaitaires visées à l'article 3, § 1er, de l'arrêté royal du 30 octobre 2020 fixant les modalités d'octroi d'une intervention financière fédérale exceptionnelle aux hôpitaux dans le cadre de l'épidémie de coronavirus COVID-19, en ce qui concerne les hôpitaux généraux', dont la modification est envisagée. Dans ces circonstances, il s'impose d'autant plus que la motivation de l'urgence indique pourquoi, nonobstant cette rétroactivité de plus de huit mois, une demande d'avis dans les trente jours civils aurait des conséquences graves pour les hôpitaux concernés.

La motivation ne contient toutefois aucune indication concrète que tel est le cas. La simple référence à la sécurité juridique n'est en tout cas pas suffisante à cet effet.

3. La circonstance que l'avis 68.457/3 du 17 décembre 2020 sur un projet devenu l'arrêté ministériel du 21 décembre 2020 a été demandé et donné dans les cinq jours ouvrables ne change rien à cette constatation. En effet, la motivation de l'urgence renvoyait à l'époque aux conséquences pour les hôpitaux de « l'augmentation exponentielle des hospitalisations dues à l'épidémie de coronavirus COVID-19 ». Indépendamment du fait que la motivation de l'urgence de la demande d'avis actuelle n'y fait pas référence, de telles circonstances ne sont pas non plus réunies actuellement ¹.

4. Il résulte de ce qui précède que la demande d'avis est irrecevable.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Annemie GOOSSENS

Wilfried VAN VAERENBERGH

¹ Voir les chiffres de Sciensano, qui indiquaient qu'au moment où la demande d'avis de l'époque a été reçue (10 décembre 2020), on dénombrait 2.961 hospitalisations COVID-19, tandis qu'à la date de réception de la demande d'avis actuelle (13 septembre 2021), on enregistrait 681 hospitalisations COVID-19 (<https://datastudio.google.com/embed/u/0/reporting/c14a5cfc-cab7-4812-848c-0369173148ab/page/uTSKB>).